

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Commentarius Tertius In Libros De Coelo; De Generatione Et Corruptione;
De Anima; Et Metaphysicam Aristotelis

Crespin, François

Brvxellæ, 1652

Dubium I. An mundus sit unus; & an plures sint possibiles.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95375](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95375)

formæ, quæ jam toties per pugnam contrarietatis dispositionum corruptæ sunt, ergo licet de facto sit unicus, plures tamen fuerunt, qui in pugna ista contrarietatis perierunt.

vi. Respondeo negando assumptum; quia mundus non est compositum per se ex actu & potentia; sed aggregatum per accidens, cujus essentia, non tam attendi debet penes illius entia & partes Physicas, quam penes finem authoris illius, qui versatur, non circa entia Physica; alioqui, sicut singulis instantibus rerum ubicationes, durationes, actiones, &c. transeunt de esse ad non esse, similiter deberet intentio ipsius Authoris, & mundus ipse singulis instantibus mutari; sed circa subordinationem uni tercio, nempe sic, volo hunc mundum condere ut continuo generi humano ad commodam habitationem, sustentationem, propagationem, operationesque ei convenientes, serviat: unde idem essentialiter manet, quamdiu ita generi humano servit.

RESOLUTIO II.

vi. **D**ico 2°. possibiles sunt plures mundi specie, vel numero diversi.

viii. Probatur, quia non minus Deus est potens ad secundum mundum ejusdem, vel diversæ speciei producendum, quam, ad secundum animal ejusdem, vel diversæ speciei producendum; sed ad hoc est potens, ergo, &c.

ix. Confirmatur, quia fundamenta, quæ Philosophos in oppositam partem trahunt, levia sunt, & fortè erronea; ut 1°. quòd secundus mundus non posset moveri nisi ad centrum alterius mundi: 2°. quòd hic noster mundus contineat omnem materiam possibilem: 3° quòd sicut datur tantum unus primus motor, dari tantum debeat unum primum mobile; primum enim est omnino falsum, quia in secundo mundo secundum centrum esset: secundum autem malè audit: Tertium verò retorquetur in primum subiectum, sive materiam primam, quæ æquè primum admittit, ergo & primum mobile æquè primum mobile.

DVBIVM II.

An mundus sit perfectus, & an dari possit perfectior.

RESOLUTIO.

x. **D**ico, mundus de facto existens perfectus est essentialiter, substantialiter, & accidentaliter.

xi. Probatur prima pars, quia habet omnes partes essentielles integrales, & perfectiones accidentales, quas finis mundi Authoris & Conditoris, de quo dub. 1° Resol. 1^a. requirit, ergo, &c.

xii. Confirmatur, ex script. Gen. 1°. Dei perfecta sunt opera, & vidit Deus cuncta quæ fecerat, & erant valde bona; atqui ly valde sonat eminentem aliquam perfectionem, quæ optimè explicatur, per perfectionem quoad essentiam, substantiam & accidentia, ergo, &c.

xiii. Objicies 1°. sunt multi in mundo defectus; tum naturæ ut monstra; tum morum & operationum, &c. ut vitia & peccata; ergo mundus est imperfectus.

xiv. Respondeo negando consequentiam, quia hæc imperfectiones non sunt totius mundi; sed singularium partium, quæ etiam ad mundi totius perfectionem, saltem per accidens, non parum con-

ferunt: monstra quidem, quia varietatem augent, & eorum oppositione pulchritudo cæterorum magis elucescit, quia opposita juxta se posita magis elucescunt; vitia & peccata, quia in eis libertas apparet, & sunt occasiones probis hominibus multarum & magnarum virtutum, ut patientiæ, correctionis, tristitiæ, poenitentiæ &c. in quibus magna morum & operationum perfectio elucet.

xv. Adde hæc mundo per se (saltem quoad formale defectus & malitiæ) non competere; sed tantum per accidens ex hominum malitiæ, &c. non ex Dei operatione; unde quamvis nihil boni conferrent Univerſo; tamen ipsum opus quæ Dei, in quo reperiuntur, non ideo dicendum esset imperfectum, magis quàm sedes aliqua affabrè facta, dici debeat imperfecta, eò quòd scriba nequam & Pharisæus in illa sedeat.

xvi. Objicies 2°. multa de sunt mundo, quæ sunt possibilia, ergo est imperfectus.

xvii. Respondeo 1°. transeat antecedens; nego consequentiam; quia alioqui, mundus dici non posset perfectus, nisi esset perfectissimus, ut consideranti patebit; id autem est absurdum. Vnde

xviii. Respondeo 2° negando totum; quia deesse, imperfectum esse, &c. præter carentiam, connotant exigentiam ejus, quòd dicitur deesse; mundus autem non exigit illa possibilia; quia instructus iis, quæ habet, satis habet ad finem sui Conditoris assequendum.

xix. Objicies 3°. multa sunt in mundo superflua, ut herbæ noxiæ, molesta tantum animalia, & similia individuum, sive animatorum, sive in-animatorum, infinitus numerus, ergo, &c.

xx. Respondeo negando assumptum: illa enim nullatenus dici debent superflua; quandoquidem omnino conducant ad finem conditoris Univerſi & hominis utilitatem, v. g. ad studium, ad patientiam & poenitentiam exercendam, & his similia, ut ante intinuatum est.

xxi. Objicies 4°. inter elementa & corpora mixta, v. g. animalia, dissidium est perpetuum, & mutua interemptio; magna item est Cæli inconstantia; magnus insuper excessus caloris, frigoris, &c. ergo mundus non est perfectus.

xxii. Respondeo negando consequentiam; quia inde solum sequitur posse à Deo mundum conditi perfectiorem, in quo nempe esset pax perpetua, cælorum constantia, creaturarum concors omnimoda inter se sympathia, &c. non verò hunc mundum non esse perfectum; quia attentâ creaturarum, quibus conflatur, naturâ illa ipsa magnæ sunt mundi hujus perfectiones, quia nempe hominum utilitates & oblectationes sunt, divinitatis autem illustra testimonia, ut cuique notum est; imò aqua unicuique est villæ incensæ remedium; aer quæ talis animalium respirationi utilis, si durus esset, inutilis; inconstantia autem cæli, sic nonnullis obest, ut semper aliis proſit.

xxiii. Objicies 5°. si mundus sit perfectus, ergo Deus & mundus facient aliquid perfectius, quàm solus Deus; hoc dici non potest, quia alioquin Deus non esset perfectissimus, ergo nec illud.

xxiv. Respondeo negando consequentiam, Deus enim eminenter continet omnem perfectionem mundi, rerumque omnium, tam creaturarum, quàm possibilibum; hinc quodcumque perfectum adjungatur, ex eo & Deo non conflatur aliquid perfectius Deo; aliter

Respon-